గాంధీగిరి

ఎన్ని జన్మల వైరమో గాని నాకు మనశ్శాంతి లేకుండా చేసింది టైగర్- అంటే మా గ్రవుండుఫ్లోర్ వాళ్ళ పెంపుడు కుక్క.

ఆనంద్‌నగర్ కాలనీలో ఆ ఫ్లాట్ చూసీ చూడగానే ఇష్టపడ్డాను. బాల్కనీలోంచీ, ప్రతి గది కిటికీలోంచీ, ఎదురుగా ఉన్న పార్కు కనిపిస్తూ ఉంటుంది. అందుచేత కొంచెం ఖరీదు ఎక్కువైనా వెంటనే కొనేశాను, లక్కీగా ఆ ఫ్లాట్ దొరికిందని పొంగిపోతూ. కానీ, ఫ్లాట్‌లో దిగిన రోజు నుంచే నా కష్టాలు ప్రారంభమయ్యాయి.

మా కాలనీలో బ్లాకులన్నీ నాలుగు అంతస్తులవి. లిఫ్టులేదు. ప్రతీ బ్లాకులోనూ అటు నాలుగు, ఇటు నాలుగు ఫ్లాట్లు. పైకి వెళ్ళడానికి మధ్యలో మెట్లు. ఫ్లాట్‌లో దిగిన రోజు సాయంత్రం కూరలు కొనుక్కుని హుషారుగా వస్తుంటే మెట్ల దగ్గర ఒక కుక్క కనిపించింది. చిన్నతల, మధ్యలో పెద్ద పొట్ట, మళ్ళీ తోక దగ్గర సన్నగా, అదేం జాతి కుక్కో కాని ఊరపందిలా అడ్డంగా బలిసి వింతగా ఉంది. గ్రవుండు ఫ్లోరు వాళ్లు దాన్ని మెట్ల దగ్గర కట్టేశారు.

నేను మెట్లెక్కబోతుంటే అది భౌ అంటూ నా మీదకు దూకింది. నేను ఉలిక్కిపడి రెండడుగులు వెనక్కు గెంతాను. నేను అడుగు ముందుకు వేసినప్పుడల్లా అది అరుస్తూ నా మీదకు దూకి దారి అటకాయించసాగింది.

"వీళ్ళకి సివిక్ సెన్సు లేదు. మెట్ల దగ్గర వెధవ కుక్కని కట్టేశారు" అని విసుక్కుంటూ గ్రవుండ్ ఫ్లోర్లో ఎవరున్నారా అని చూశాను. తలుపు పక్క నేమ్ ప్లేటు మీద 'జి. పాపారావు' అని కనిపించింది.

నేను విసుగ్గా కాలింగు బెల్లు నొక్కాను. లోపల గంట గణగణలాడింది కాని తలుపులు తెరుచుకోలేదు.

"పాపారావుగారూ... పాపారావు గారూ" అని కేకలేస్తూ, తలుపులు దబదబ బాదుతూ, కాలింగు బెల్లు నొక్కుతూ, అయిదు నిమిషాలు తంటాలు పడ్డాక, తలుపు మెల్లిగా తెరుచుకుని ఓ భీకరాకారం ప్రత్యక్షమైంది.

అయిదున్నరడుగుల పొడవు... దాదాపు అంతే వెడల్పు... చాకలిబాన మీద ఫుట్‌బాలు పెట్టినట్లు మెడ కనిపించకుండా తల... బానపొట్ట కింద అడ్డదిడ్డంగా గళ్ళలుంగీ... అంటకత్తెర వేసిన తల... ఎర్రగా ఉబ్బిన కళ్ళు- నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించిన విషయం ఏమిటంటే ఆయనకీ, ఆయన కుక్కకీ చాలా పోలికలున్నాయి. ఆ కుక్కని అయిదున్నరడుగుల పొడుగు, వెడల్పులకు సాగదీసి, రెండు కాళ్ళమీద నిలబెట్టి మనిషి రూపం ఇస్తే ఎలా ఉంటుందో అలా ఉన్నాడాయన. నిద్రలేచాడో లేక మందు సీసా కిందపెట్టి వచ్చాడో తెలియదు కానీ, అసురసంధ్యవేళ నిద్రలేచిన రాక్షసుడిలా ఉన్నాడు ఆయన.

తలుపు మెల్లిగా తీసి ఏవీ మాట్లాడకుండా, నన్ను పైనుంచి కిందిదాకా పురుగుని చూసినట్లు ఓ నిమిషం మెల్లిగా చూశాడు.

ఆ చూపుకు నేను కొంచెం తడబడి "నమస్కారం పాపారావుగారూ. నేను పై ఫ్లాట్లో ఇవ్వాళే దిగాను. నా పేరు బి.యస్. రావు- బి. సన్యాసిరావు. మిమ్మల్ని కలుసుకున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది" అంటూ రాని సంతోషం మొహం మీదకు తెచ్చుకుని చెయ్యి ముందుకు చాపాను.

నన్ను కలుసుకోవడం సంతోషంగా ఉందో లేదో చెప్పలేదు ఆయన. 'అసలు నేనన్నది ఆ ఫుట్‌బాలులోకి వెళ్ళిందా' అని నాకు సందేహం కలిగింది. నా సందేహ నివృత్తి చేస్తూ రాక్షసుడి కుడిచెయ్యి, మరమనిషి చెయ్యి లేచినట్లు స్లోమోషన్లో లేచి నా చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకుంది. అది మనిషి స్పర్శలా లేదు. గోడకో, స్తంభానికో ప్రాణం వచ్చి నా చెయ్యి పట్టుకున్నట్లనిపించింది.

"మీ కుక్క... నన్ను... పైకి వెళ్ళనివ్వడం లేదు".

రాక్షసుడు నన్ను మళ్లీ ఓ నిమిషం మెల్లిగా చూసి, కుక్కకేసి తిరిగి 'టై...గ ...ర్...ర్' అని అరిచాడు. పులి గాండ్రించినట్లయింది. టైగర్ మెట్ల దగ్గరనుంచి కదలి తోకాడిస్తూ ఆయన దగ్గరకు వెళ్లింది. ఆయన మరి మాట్లాడకుండా ధన్‌మని నా మొహం మీదే తలుపేసేశాడు. నా కేసి చూడనైనా లేదు. 'ఈయనకి మేనర్సు లేవు' అనుకుంటూ నేను మెట్లెక్కాను.

పాపారావుగారికి అలా కంప్లెయింటు చేసినందుకు టైగర్‌కి కోపం వచ్చిందనుకుంటా. వీడికి మన తడాఖా చూపించాలి అని నిశ్చయానికొచ్చినట్లు

నేను మెట్ల దగ్గర కనిపించినప్పుడల్లా 'బొంయిమ'ని మొరుగుతూ నా మీదకు దూకడం మొదలు పెట్టింది.

"ఏమిటి మాష్టారూ ఈ న్యూసెన్సు..." అన్నాను పాపారావుగారితో, కొంచెం విసుగ్గా.

"న్యూసెన్సు చేస్తున్నది మీరా? నేనా?" ఎదురు తిరిగాడు ఆయన.

"నేను న్యూసెన్సు చేస్తున్నానా?"

"కాకపోతే ఏమిటి? పైన ఆరు ఫ్లాట్ల వాళ్లు తిరుగుతున్నారు. ఎవరి దగ్గర నుంచీ ఏ కంప్లెయింటూ లేదు. మీరు ఒక్కళ్ళే గోల చేస్తున్నారు".

"నేను గోల చేస్తున్నానా?"

"ఇది గోల కాదా?"

మా సంభాషణ అలా టీవీ సీరియల్ సంభాషణలా ముందుకి కదలకుండా సాగుతుంటే, నల్లపిల్లి ఒకటి తాపీగా నడుస్తూ వచ్చి, ఒక క్షణం ఆగి, మా సంభాషణ ఆలకించి, మళ్ళీ కదిలింది. పాపారావుగారి కాళ్ళ దగ్గర పడుకుని, మా కామెడీ షో చూస్తూ ఆనందిస్తున్న టైగర్, నల్లపిల్లి కంటపడగానే భౌ అని అరుస్తూ దాని మీదకు దూకింది.

నల్లపిల్లి ట్రెపీజ్ ఆర్టిస్టులా మెట్లమీదకు ఒక గెంతు గెంతి, అక్కడనుంచి మొదటి అంతస్తు వంటింటి కిటికీ సన్‌షేడ్ మీదకు ఇంకో గెంతు గెంతి, 'ఇప్పుడేం చేస్తావు బే' అన్నట్లు వెనక్కు తిరిగి టైగర్ కేసి నిరసనగా చూసింది. దాన్ని తరుముకుంటూ మెట్లమీదకు దూకిన టైగర్ మెట్లమీంచి ఉడుకుమోత్తనంతో అరవసాగింది.

పాపారావుగారిని కౌంటర్ చెయ్యడానికి నాకు ఒక పాయింటు దొరికింది "... మరి ఈ పిల్లిమీద ఎందుకు దూకింది?"

"కాలనీలో ఇన్ని పిల్లులుండగా నల్లపిల్లి మీదే ఎందుకు దూకింది?" ఆయన ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు.

ఇల్లాంటి ప్రశ్నలకి ఎలా స్పందించాలో ఏ యూనివర్సిటీ నాకు నేర్పలేదు.

"అవును, నల్లపిల్లి మీదే ఎందుకు దూకింది?" అన్నాను అయోమయంగా.

"మిమ్మల్ని చూస్తేనే ఎందుకు మొరుగుతోంది?"

"అవును, ఎందుకు మొరుగుతోంది?"

"అది పోలీస్ కుక్క. టెర్రరిస్టులను, దొంగలను ఇట్టే పసిగట్టేస్తుంది"

"నేను టెర్రరిస్టునా?"

"ఏమో..."

"నల్లపిల్లి కూడా టెర్రరిస్టేనా?"

"టెర్రరిస్టో, టెర్రరిస్టులకి కొరియర్‌గా పని చేస్తోందో? ఎవరికి తెలుసు?" పోలీసు లాజిక్‌కి తిరుగులేదు.

"ఏది ఏమైనా మీరు మెట్ల దగ్గర కుక్కని అలా కట్టకూడదు" అన్నాను గట్టిగా.

"కట్టకూడదా?" అన్నారు ఆయన శాంతంగా.

ఆయన అలా శాంతంగా మాట్లాడడం చూసి నాకు ధైర్యం వచ్చింది. "కట్టకూడదు..." అన్నాను ఇంకొంచెం గట్టిగా.

"అయితే సరే..."

పాపారావుని అలా అదరగొట్టగలిగినందుకు సంతోషించి నేను ఆఫీసుకు వెళ్ళాను. సాయంత్రం ఆఫీసునుంచి తిరిగి వచ్చేటప్పటికి, నాకు స్వాగతం చెప్పడానికి టైగర్, మెట్ల దగ్గర కాదు, కాలనీ కాంపౌండు గేటు దగ్గర కాసుకు కూర్చుని ఉంది. గేటులోంచి లోపలకు అడుగు పెట్టగానే భౌ అంటూ నా మీదకు దూకింది. నేను గేటు బయటకు గెంతి "పాపారావుగారూ... ఓ పాపారావుగారూ" అని రోడ్డుమీంచి అరవసాగాను.

నా ఆర్తనాదాలు విని ఝాన్సీ కంగారుగా పరిగెట్టు కొచ్చింది.

"ఈ కుక్క నన్ను లోపలికి రానివ్వడం లేదే" అన్నాను దీనంగా.

"ఏం ఫరవాలేదు, నా చెయ్యి పట్టుకు రండి. అది అరిచిందంటే పీక పిసికేస్తాను".

"కరుస్తుందేమో?"

"కరిస్తే కాళ్ళు విరిచేస్తాను, పదండి".

ఝాన్సీ పేరుకు తగ్గట్టుగానే రాణీలక్ష్మీబాయి లాంటి ధైర్యస్తురాలు. సన్నగా ఉంటుంది కాని, అయిదడుగుల ఆరంగుళాల పొడవుగా, బలంగా ఉంటుంది. "నువ్వు యం.ఏ. ఫిలాసఫీ చేశావు కాని, పి.టి. ఉషలాగ అథెలిటెక్సులో దిగితే ఒలింపిక్స్‌లో గోల్డు మెడలొచ్చేసేది" అని వేళాకోళంగా అంటుంటాను ఝాన్సీతో.

ఝాన్సీ పెర్సనాలిటీ చూసో లేక ఝాన్సీ వార్నింగు అర్థమయ్యో టైగర్ నోరు మూసేసింది.

ఝాన్సీ ఎస్కార్టుగా నేను గేటు దాటాను.

"పెళ్లాం కొంగు చాటున దాక్కునే మగాడా. చెయ్యి వదిలి చూడు ఏవవుతుందో" అన్నట్లు చూపులతో వార్నింగిస్తూ, టైగర్ నిశ్శబ్దంగా మమ్మల్ని అనుసరించింది.

మేం మెట్లెక్కబోతుంటే పాపారావుగారు తలుపుతీసి బయటకు వచ్చారు.

"ఏవిటిది మాష్టారూ! కుక్కని అలా వదిలేశారు?" అన్నాను.

"మెట్ల దగ్గర కట్టద్దన్నారు కదా" అన్నాడు ఆయన తాపీగా.

పాపారావుగారూ, ఆయన కుక్క, నా మీద పగబట్టారని నాకు అర్థమైంది. ఇంక నా లెవెల్లో కాక ఎసోసియేషన్ లెవెల్లో డీల్ చెయ్యాలనుకుని, మా రెసిడెంట్సు వెల్ఫేర్ ఎసోసియేషన్ ప్రెసిడెంటుగారి దృష్టికి ఈ విషయం తీసుకువచ్చాను.

"చూడండి శర్మగారూ. పాపారావుగారు కాలనీలో వాళ్ళని ఇలా ఇబ్బంది పెట్టకూడదు. ఆయనకు కొంచెం చెప్పి చూడండి".

శర్మగారికి, సాంవత్సరిక సభ్యత్వ రుసుము అంటూ నా దగ్గర నుంచి అయిదు వేలు గుంజడంలోనూ, జనవరి 26కి, ఆగస్టు 15కి జండాలెగరేసి, వార్డు కౌన్సిలర్ల దగ్గర నుంచి మంత్రులదాకా భుజాలు కలిపి తిరుగుతూ, పరిచయాలు, పలుకుబడులూ పెంచుకోవడంలో ఉన్న ఉత్సాహం, ఇలాంటి తగాదాల్లో తలదూర్చడంలో ఉండదు. ఆయన లౌక్యులు.

"నేనో మాట చెప్పనా సన్యాసిరావుగారూ, కుక్క జట్టీలు పెద్ద తగాదా చెయ్యకూడదండి. మీకు తెలుసో, తెలియదో, ఆయనది పోలీసు డిపార్టుమెంటు. పోలీసోళ్లతో గొడవెందుకు?"

"నే గొడవ పడుతున్నానా? ఆయన గొడవ పెడుతున్నాడా?"

"ఆకు ముల్లుమీద పడ్డా, ముల్లు ఆకుమీద పడ్డా, మనం పోలీసాడితో తగవు పెట్టుకున్నా, పోలీసాడు మనతో తగవు పెట్టుకున్నా, రిజల్టు ఒకటే మాష్టారూ" శర్మగారు గొంతు కొంచెం తగ్గించి రహస్యం చెబుతున్నట్లు అన్నారు. "నన్నడిగితే పోలీసులు చేసినన్ని నేరాలు, ఘోరాలు ఎవ్వరూ చెయ్యరంటాను. వాళ్లకి చట్టం బేకింగు ఉంటుంది. కాబట్టి, మామూలు నేరస్తుల కంటే ప్రమాదకరమైనవాళ్ళు. పోలీసులు లైసెన్సుడు గూండాలు సార్. ఈ దేశాన్ని పోలీసులనుంచి దేముడే కాపాడాలి. అందుకని నా

మాట విని సర్దుకుపోండి" అంటూ కర్ర విరక్కుండా, పాము చావకుండా లౌక్యంగా మాట్లాడి, తనేమీ చెయ్యలేనని చేతులెత్తేశారు శర్మగారు.

పోనీ శర్మగారు సలహా ఇచ్చినట్లు సర్దుకుపోదామా అంటే, ఝాన్సీ తోడు లేకుండా నేను కదలలేకపోతున్నాను. ఒకరోజు పొరుగింటావిడతో ఝాన్సీ మేటనీ షోకి వెళ్ళింది. ఆవిడ సినిమా నుంచి తిరిగి వచ్చేదాకా నేను గేటవతల ఎండలో మాడిపోవాల్సి వచ్చింది. పైకి ఎవ్వరూ ఏవీ అనడం లేదు కాని, కాలనీ వాళ్ళందరూ నా అవస్థ చూసి నవ్వుకుంటున్నారని నాకు తెలుసు.

రోగం రొష్టు చెయ్యాలనేది మా బామ్మ. అంటే మనకి ఏదైనా కష్టం వస్తే అడిగినవారికి, అడగనివారికి- అందరికీ చెప్పుకోవాలన్నమాట. ఎవరికి తోచిన సలహాలు వాళ్ళు ఇస్తారు. ఒక్కొక్కసారి, అదృష్టవశాత్తు మన రోగానికి మందు కూడా తెలియవచ్చు. బామ్మమాట బంగారుమాటలా భావించే నేను, ఒకరోజు ఆఫీసులో లంచ్ టైంలో, అడిగినవారికి, అడగనివారికి, అందరికీ నా గోడు వినిపిస్తూ - 'ఇలా ఎంత కాలం? పదిహేను లక్షలు పెట్టి కొన్న సొంత ఫ్లాట్‌లోకి అడుగు పెట్టలేక పోతున్నాను" అని గొల్లుమన్నాను.

"పోలీసులతో గొడవ పెట్టుకోకు"- అందరూ అదే సలహా ఇచ్చారు.

"మీకందరికీ పిచ్చెక్కిందా? నేను తగాదా పెట్టుకున్నానా లేక పాపారావుగారు ఆయన కుక్కని, గంగిగోవులాంటి నా మీదకు ఉసిగొల్పుతున్నాడా?"

"ఏ పాపారావు?" - డీ.జే.- అంటే డి. జగన్నాథరావు - అడిగాడు.

"ఎ. పాపారావు కాదు. జి. పాపారావు"

"జి. పాపారావు - అంటే గన్ పాపారావు. వాడా? వాడు పరమదుర్మార్గుడు".

"నీకెలా తెలుసు?"

"మా కజిన్ పోలీసు డిపార్టుమెంటులో ఉన్నాడు కదా - వీడి సంగతి చెప్పాడు - ట్రిగ్గర్ హేపీ బగ్గర్ - ప్రమోషన్ కోసం ఖమ్మం దగ్గర ఇద్దరు కాలేజీ కుర్రాళ్ళని నక్సలైట్లని చెప్పి ఎన్‌కౌంటర్ చేసేశాడు- కోల్డుబ్లడెడ్ మర్డరర్ - డిపార్టుమెంట్ అంతకీ తెలుసు..."

ఆ మాట వినగానే నా గుండె ఒక క్షణం ఆగిపోయింది. పోయి, పోయి అంత దుర్మార్గుడితో తగాదా పెట్టుకున్నందుకు-విని, విని లోకం భాష నాకు కూడా వచ్చేసినట్లుంది- తగాదా వచ్చినందుకు భయం వేసింది.

"అందుకనే కాబోలు నేను టెర్రరిస్టేమోనని అనుమానంగా ఉందన్నాడు పాపారావు...." అన్నాను భయం భయంగా.

"అన్నాడా? అంటే పై ప్రమోషన్ మీద కన్నేశాడన్న మాట..."

నా గుండె ఇంకో క్షణం ఆగిపోయింది.

"భయపడకు" – పాలిపోయిన నా మొహం చూసి ధైర్యం చెప్పాడు డీ.జే.

"నిన్ను ఎన్‌కౌంటర్ చేసేస్తాడని నేననడం లేదు. అంతపని చెయ్యకపోవచ్చు. కాని నీ ఇంట్లో బాంబులు, గన్‌లు, ఎకె 47లు దొరికాయని ఓ కేసు తగిలిస్తాడు. వెంటనే సస్పెండయిపోతావు. కేసు పది, పదిహేనేళ్ళు నడుస్తుంది. ఈ పదిహేనేళ్ళు పోలీసు స్టేషన్లు, కోర్టులు, జెయిళ్ళ చుట్టూ ప్రదక్షిణాలు – ఈలోగా లాయర్లు నిన్ను రాబందులు పీక్కుతిన్నట్లు తినేస్తారు...' రాంగోపాల్‌వర్మ 'షాక్' చిత్రం లాంటి భయంకర చిత్రం చూపించాడు డీ.జే.

సినిమా చివరన, సినిమాస్కోపు తెరంత సెంట్రలు జెయిలు గేటులో ఉన్న చిన్న తలుపు తెరుచుకుని, నెరసిపోయిన జుట్టుతో, వార్ధక్యంతో వంగిపోయిన బి. సన్యాసిరావు, బయట ప్రపంచంలో అడుగుపెట్టి తలెత్తి, కళ్ళు చికిలించి, ఆకాశంలో స్వేచ్ఛగా ఎగురుతున్న పక్షులకేసి చూస్తున్న దృశ్యం నా కళ్ళ ముందు మెదలి "చచ్చిపోయానురోయ్" అంటూ రెండు చేతుల్లోనూ తల పట్టుకుని కూలిపోయాను.

"భయపడకు సన్యాసి– నీ ప్రాబ్లం సాల్వుచెయ్యడానికి ఇంకో మార్గం ఉంది" డీజే కొత్త స్క్రిప్టు బయటకు తీసాడు – "శంకర్‌దాదా జిందాబాద్ సినిమా చూశావా?"

డీజే చిరంజీవి ఫేన్. మొదటిరోజు మొదటాటకు వెళ్ళితీరాల్సిందే.

"ఇంకా చూడలేదు – నిన్నే కదా రిలీజయింది"

"చూస్తే మన ఐడియా తెలిసేది. గాంధీగిరితో నీ సమస్య శాంతియుతంగా పరిష్కరిద్దాం"

"గాంధీగిరి ఏమిటి?"

"గూండాగిరికి ఆపోజిట్ గాంధీగిరి..."

ఆ సినిమాలో ఒక గూండా అహింసావాది అయిపోయి, అన్ని సమస్యలూ శాంతియుతంగా పరిష్కరించేసి, విలనుగాడి హృదయం మార్చేసి, హీరోయిన్ హృదయం జయించేస్తాడట.

"అహింస, సత్యం, ప్రేమల ద్వారా పాపారావుగారిని, టైగర్‌ని జయించాలి" అన్నాడు డీజే.

డీజే ఐడియా నాకు చాలా నచ్చింది. నేను శాంతిప్రియుడిని – ఆ మాటే మరోరకంగా చెప్పాలంటే చచ్చే భయస్తుడిని. నాకు పోలీసులు, కోర్టులు, జెయిళ్ళు అంటే చచ్చే భయం.

మన మెడకాయ మీద తలకాయ సేఫ్‌గా ఉంచుకొని, పాపారావు గారిని ప్రేమతో మార్చగలిగితే అంతకంటే నాకు కావల్సిందేవుంది? కాని ఆయన...

"వట్టి పాపారావు కాదు – గన్ పాపారావు – గాంధీగిరికి లొంగుతాడంటావా?" అన్నాను అనుమానంగా.

"గాంధీయిజానికి తెల్లవాడే తోక ముడిచాడు – గన్ పాపారావు ఒక లెక్కా?"

సాయంకాలం ఆఫీసు నుంచి వస్తూ, గాంధీజీ ఆత్మకథ 'సత్య శోధన', గాంధీయిజం గురించి పుస్తకాలూ కొనుక్కొచ్చాను. రాత్రి పడకగదిలో నేను గాంధీజీ ఆత్మకథ అధ్యయనం చేస్తుండగా, ఝాన్సీ పని ముగించుకుని వచ్చి పక్కన కూర్చుంటూ, "ఏవిటి, ఎన్నడూ లేనిది టీవీ సీరియల్సు వదిలేసి సీరియస్ పుస్తకాలు చదువుతున్నారు?" అని ఆశ్చర్యపోయింది.

"ఈ రోజునుంచి నేను గాంధీవాదినైపోయాను" ఝాన్సీకి గాంధీగిరి గురించి వివరించాను. "మనం పాపారావుగారినీ, టైగర్‌నీ ద్వేషించకూడదు. అహింస, సత్యం, ప్రేమల ద్వారా వాళ్ల మనసులు జయించాలి. నేను సీరియస్‌గా గాంధీగార్ని స్టడీ చేస్తున్నాను. ఆయనలాగే నేను సత్యం, అహింసలతో ప్రయోగాలు చేస్తాను. కొంచెం నీ కోపరేషన్ కావాలి"

"తప్పకుండా" – ఝాన్సీ హామీ ఇచ్చింది– "సంసారం చేస్తారా? బ్రహ్మచర్యం పాటిస్తారా?"

నేను ఉలిక్కిపడ్డాను. "గాంధీజీ బ్రహ్మచర్యం పాటించేవారా? నాకు తెలియదే?"

"నాకూ సరిగా తెలియదు. అలా అని ఎక్కడో చదివిన గుర్తు".

"అవును నాయనా. నా సత్యశోధనలో బ్రహ్మచర్యం కూడా ఉంది" ఆత్మకథ పేజీల్లోంచి ప్రత్యక్షమై అన్నారు గాంధీజీ, 'బ్రహ్మచర్యమనగా భగవంతుడిని దర్శించుట...'

"నేనూ భగవంతుణ్ణి దర్శిస్తా మహాత్మా", ఉత్సాహంగా అంటూ భక్తి శ్రద్ధలతో మహాత్ముడికి నమస్కరించాను.

"చాలా సంతోషం నాయనా, నీకు మాత్రమే కనిపిస్తూ నిన్ను సత్యపథంలో నడిపిస్తాను" ఆశీర్వదించారు గాంధీజీ.

"ధన్యుణ్ణి స్వామీ" అంటూ గాంధీజీకి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుని, ఝాన్సీతో "నేను ఈ క్షణం నుంచి బ్రహ్మచర్యం పాటిస్తున్నాను" అన్నాను, ఒకడుగు దూరం జరిగి.

"సంసారం సాగించినా, బ్రహ్మచర్యం పాటించినా, దేనికైనా సరే, నా ఫుల్ కోఆపరేషనుంటుంది" అంది ఝాన్సీ, తను కూడా రెండడుగులు దూరం జరుగుతూ.

"గుడ్! నిప్పుకీ, పెట్రోలుకి మధ్య ఈ మూడడుగుల దూరం ఇల్లాగే ఉండాలి".

మర్నాడు ఉదయం, నేను పూల గుచ్ఛం, కుక్క బిస్కట్లు పేకెట్టూ తీసుకొని పాపారావుగారింటి తలుపు తట్టాను. పాపారావుగారు తలుపు తియ్యగానే నేను వినయంగా తలవంచి, ముప్ఫయి రెండు పళ్లూ కనిపించేలా మందహాసం చేసి, సుప్రభాతం చెప్పాను. పాపారావుగారు నా చేతిలో పూల గుచ్ఛంకేసి ఒక క్షణం ఆశ్చర్యంగా చూసి, నాకేసి ప్రశ్నార్థకంగా చూశారు. పాపారావుగారి కాళ్ల దగ్గర పడుకున్న టైగర్, వచ్చింది శత్రువో, మిత్రుడో అర్థం కాక, తోక ఎత్తి అవసరమైతే మీద దూకడానికి వీలుగా స్ప్రింగులా లేచి నిలబడింది.

"పాపారావుగారూ" నేను చిరునవ్వు చెదిరిపోకుండా అన్నాను – "ఏ కారణాల వల్లనైతేనేమి నాకూ, మీకు, టైగర్‌కి మధ్య అభిప్రాయ భేదాలు, అపార్థాలు తలెత్తి ఉద్రిక్తతకు దారితీశాయి. మీకూ, టైగర్‌కి నా ప్రవర్తన చికాకు కలిగించినందుకు చింతిస్తున్నాను. గతం మరిచిపోయి ఇవ్వాల్టి నుంచి మనం స్నేహితులుగా ఉందాం".

పాపారావుగారి మొహం మీద తుమ్మల్లో పొద్దుగుంకినట్లు స్నేహపూర్వకమైన నవ్వు ఒకటి వెలిసింది. మారిన పరిస్థితి క్షణంలో గ్రహించేసింది టైగర్. నా చేతిలోని బిస్కట్ పేకెట్టు లాక్కుని, స్నేహపూర్వకంగా తోకాడిస్తూ నా చుట్టూ తిరిగింది.

"వట్టి స్నేహితులం అంటే ఒప్పుకోను" పూలగుచ్ఛం అందుకుంటూ పాపారావు గారు ప్రొటెస్టు చేశారు, ".... గాఢ స్నేహితులం. మన స్నేహం మూడు గులాబీలు, ఆరు మల్లెల్లా పెరగాలి. సాయంకాలం మల్లెపూలు కూడా తీసుకు వస్తూ ఉండండి"

పదింటికి ఆఫీసుకు బయలుదేరుతూ, "తలుపేసుకో – నేను వెడుతున్నాను" అన్నాను ఝాన్సీతో.

"ఒక్కక్షణం – నేనూ వస్తున్నాను".

"ఇవ్వాల్టినుంచి నువ్వు తోడు రానక్కర్లేదు".

ఝాన్సీ ఆశ్చర్యంగా చూస్తుండగా, నిర్భయంగా ఒక్కడినీ మెట్లు దిగాను. మెట్ల దగ్గర టైగర్‌కి గుడ్‌మార్నింగ్ చెప్పి, తలనిమిరి ఓ బిస్కెట్ పడేసి, సాయంత్రం గేటు దగ్గర గుడ్ ఈవినింగ్ చెప్పి, ఇంకో బిస్కట్ పడేసి, తోకాడించుకుంటూ టైగర్ ఫాలో అవుతుండగా, ఇంట్లో అడుగు పెట్టాను, చేతిలో మల్లెపూల దండతో.

'పెళ్ళయిన ఎన్నేళ్ళకు పెళ్ళానికి మల్లెపూలు తీసుకురావాలని నా పిచ్చి మొగుడికి అర్థమైంది' అంటూ ఝాన్సీ మురిసిపోయింది.

"మల్లెపూలు నీ కోసం కాదు, మిసెస్ పాపారావుగారికి".

మర్నాడు కూడా పాపారావుగారికీ, టైగర్‌కీ గుడ్ మార్నింగ్, గుడ్ ఈవినింగులు చెప్పాను. అలా కొన్ని రోజులు పూలు, బిస్కట్లు ఇస్తే సరిపోతుందనుకున్నాను. కాని క్రమంగా పాపారావుగారి సూచన, కోరిక లేక డిమాండు మేరకు పూలూ, పళ్లే కాకుండా వందలు ఖర్చుపెట్టి ఆయన అడుగుతున్నవన్నీ కొనాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. అలా చెయ్యకపోతే స్నేహం, ప్రేమ నిలిచేటట్లు లేవు. గాంధీగిరికి చాలా ఖర్చవుతోందే అని మనసు చివుక్కుమంది.

"అహింస ఆచరించదలచినవారు, తమ ఆత్మగౌరవం తప్ప, అన్నింటినీ త్యాగము చేయుటకు సిద్ధపడవలెను నాయనా" అన్నారు గాంధీజీ.

వెధవ డబ్బు పోతే పోయింది, పాపారావుగారు, టైగర్ నా ఆత్మను గౌరవిస్తున్నారని సంతోషిస్తూ, మల్లెపూల దండ తీసుకొని ఇంట్లో అడుగు పెట్టగానే, ఝాన్సీ ఎదురొచ్చి, "ఆ దండ ఇవ్వాళ నా మొహాన తగలెయ్యొచ్చు. పాపారావుగారు టూరుకెళ్లారు" అంది.

"టూరుకెడితే? మల్లెపూలు పెట్టుకునేది ఆయనా? ఆవిడా? పైగా ఆయన ఉన్నప్పుడు ఒకలాగానూ, ఆయన లేనప్పుడు ఒక లాగానూ ప్రవరిస్తే సత్యసంధత ఎక్కడుందీ?"

గాంధీజీ నా సత్య నిష్ఠతను మెచ్చుకోలుగా చూశారు, కాని ఝాన్సీ "మహాత్మా! మీ గొప్ప హృదయం నేను అర్థం చేసుకోలేకపోయాను. వెళ్లి ఆవిడ జడలో పూలు పెట్టిరండి" అంటూ నమస్కరించింది.

వారం రోజుల తర్వాత పాపారావుగారు టూరునుంచి వచ్చారు. నేను ఉదయమే గుడ్ మార్నింగ్ చెప్పి పూల గుచ్ఛం అందిస్తుంటే, ఆయన "చూడండి మాష్టారు నేను లేనప్పుడు, రాత్రిళ్లు మా ఆవిడకి మల్లెపూలు ఇవ్వక్కర్లేదు" అన్నారు, కొంచెం చికాకుగా.

'నా గాంధీగిరిలో ఏం లోపం జరిగిందా, ఆయనకు ఎందుకు కోపం వచ్చిందా' అని మథనపడుతూ ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టాను.

"మొహం అలా మాడిన పెసరట్టులా అయిందేవిటి మహాత్మా?" ఝాన్సీ అడిగింది. విషయం చెప్పి "ఆయనకు ఎందుకు కోపం వచ్చిందంటావు?" అనడిగాడు.

"గాంధీగిరి డోసు ఎక్కువైంది కాబోలు" ఫక్కున నవ్వింది ఝాన్సీ.

"గాంధీయిజాన్ని పరిహసించడం నేను సహించను" ఝాన్సీతో తీవ్రంగా చెప్పాను. ఝాన్సీ 'సారీ' చెప్పింది. కాని నిరసనగా ఒక రోజు మౌనవ్రతం, ఆత్మశుద్ధికి రెండు రోజులు ఉపవాసం పాటించాను.

మూడు నెలల గాంధీగిరి తర్వాత మేమిద్దరం ఒకరోజు ఉపవాసం చెయ్యాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. అలా రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నాయి పాపారావుగారి డిమాండ్లు.

"మహాత్మా! నేనయితే ఉపవాసాలతో నాజూగ్గా తయారవుతున్నాను. కాని అసలే గడకర్రలా ఉండే తమరు చీపురుపుల్లలా అయిపోతున్నారు" అని ఝాన్సీ ఒక్క క్షణం విచారించి, "అదీ మంచిదేలెండి. గేటు దగ్గర నిలబడితే ఆఫీసుకు ఎగిరిపోతారు కానీ ఖర్చుండదు" అని సంతోషించింది.

"మనం అష్టకష్టాలు అనుభవించాలి, త్యాగాలు చెయ్యాలి. కాని టైగర్‌కి కాని పాపారావు గారికి కాని, ఏ లోటూ చెయ్యకూడదు" అన్నాను దృఢంగా.

సత్యాహింసలతో నా ప్రయోగాలు అలా సాగుతుండగా, నేను ఆఫీసు పనిమీద పదిహేను రోజుల పాటు టూరు వెళ్లాల్సి వచ్చింది. 'నేను లేని లోటు టైగర్‌కి కాని, పాపారావుగారికి కాని కనిపించకూడదనీ, అన్నీ మామూలుగా జరగాలనీ' ఝాన్సీకి మరీ మరీ చెప్పి రెలైక్కాను. 'అయ్యో అలా ఎలా చేస్తాను? మీరు నిశ్చింతగా వెళ్లిరండి' అంటూ సాగనంపింది.

పదిహేను రోజుల తర్వాత టూరునుంచి తిరిగి వచ్చి, కాలనీలో అడుగు పెట్టగానే మనసు ఏదో కీడు శంకించింది. కళకళలాడుతూ ఉండాల్సిన కాలనీ లంఖిణి లేని లంకలా వెలవెలబోతూ కనిపించింది. గేటు దగ్గర కాని, మెట్ల దగ్గరకాని టైగర్ తోకాడిస్తూ ఎదురు రాలేదు.

"ఏవిటి, ఏదో తేడా కనిపిస్తోంది? టైగర్ బాగానే ఉందా?" అనడిగాను ఆందోళనగా.

"పదిహేను రోజుల నుంచీ పెళ్లాం ఒంటరిగా ఎలా ఉంది అన్న ఆందోళన లేదు. టైగర్ యోగక్షేమాలు, విచారిస్తున్నారు. మహాత్ములకు జంతువులే తప్ప మనుషులు ఆనరు కాబోలు..."

"నీకేం, నువ్వు ఆడభీముడిలా దుక్కలా ఉన్నావు. టైగర్ ఏమైంది?"

మా కాలనీలో టైగర్‌కి నేను కాకుండా మరో శత్రువు నల్లపిల్లి ఉంది కదా! నల్లపిల్లికి గాంధీగిరి గురించి తెలియదు. కనుక టైగర్ – నల్లపిల్లి మధ్య శత్రుత్వం అలాగే కొనసాగుతోంది. ఒకరోజు టైగర్, నల్లపిల్లిని తరుముతూ టెర్రేస్ మీదకు వెళ్లిపోయిందట. నల్లపిల్లి టెర్రేస్‌గోడ మీంచి, నాలుగో అంతస్తు కిటికీ సన్‌షేడ్ మీదకు దూకిందట. దాన్ని తరుముతున్న టైగర్, నల్లపిల్లంత లాఘవంగా దూకలేక...'

"సన్‌షేడ్ మీద బేలన్సు తప్పి, తిన్నగా నేలమీదపడి... కాళ్లు విరగ్గొట్టుకుంది" అంది ఝాన్సీ.

ఆ వార్త వినగానే "పీడ విరగడైంది" అని ఓ క్షణం సంతోషించింది నా మనసు.

"తప్పు నాయనా" గాంధీజీ మందలించారు. "నిజమైన అహింసయనగా కోపము, ద్వేషము అనెడి ఆలోచనల నుండి విముక్తి పొందుట. శత్రువును ప్రేమతో కౌగిలించుకొనుట".

టైగర్ కాళ్లు విరిగినందుకు అంత అమానుషంగా సంతోషించినందుకు నన్ను నేను మందలించుకుని – 'మహాత్మా క్షమించు' అని మహాత్ముడిని వేడుకుని, ఆత్మశుద్ధికి ఒక రోజు ఉపవాసం ఉండాలని నిర్ణయించుకున్నాను.

"పాపారావుగారు ఎలా ఉన్నారు?"

"నల్లపిల్లి మూలంగా టైగర్ కాళ్లు విరిగాయని తెలియగానే పాపారావుగారికి పిచ్చికోపం వచ్చేసింది. ఆయన్ని గన్ పాపారావని ఎందుకంటారో అప్పుడు తెలిసింది నాకు. నల్లపిల్లి దొరకలేదు కాని ఆ రాత్రి ఆయన గన్ తీసుకొని కాలనీలో మూడు పిల్లుల్ని ఎన్‌కౌంటర్ చేసేశారు".

"శివ, శివ – పిల్లి హత్య మహాపాతకం"

"పిల్లి హత్యయినా, మనిషి హత్యయినా పోలీసులకి ఏ పాతకాలూ అంటవు" అంది ఝాన్సీ.

గాంధీజీ ఆదేశించినట్లు కోపము, ద్వేషము అనెడి చెడు ఆలోచనల నుంచి విముక్తి పొంది, పాపారావు గారిని, టైగర్‌ని ప్రేమతో కౌగిలించుకోడానికి, పూల గుచ్ఛం, బిస్కట్లూ, తీసుకుని పరిగెట్టాను.

కాలింగ్ బెల్లు నొక్కిన రెండు నిముషాలకు నీరసంగా తెరుచుకుంది తలుపు. ఎదురుగా పాపారావుగారు. నిద్రాహారాలు లేనట్లు మొహం పీక్కుపోయి ఉంది. ఈ ప్రమాదం ఆయనకే జరిగిందా అనిపించేంతగా మారిపోయారు ఆయన. రాక్షసుడి ప్రాణాలు చిలుకలో ఉన్నట్లు పాపారావు గారి పంచప్రాణాలూ టైగర్లో ఉన్నాయి కాబోలు – అది నేల కూలగానే ఆయనా కూలిపోయారు.

"ఎంత ఘోరం జరిగిపోయింది పాపారావుగారూ..." ఆయనని ప్రేమతో కౌగిలించుకుని చేతిలో పూల గుచ్ఛం పెట్టి, కళ్ల నీళ్ళు పెట్టుకున్నాను.

"పూల గుచ్ఛం ఇచ్చే సందర్భమా ఇది?" పాపారావుగారు బాధపడ్డారు. నేను నాలిక కరుచుకున్నాను.

టైగర్ నన్ను చూసి తోకాడిస్తూ, కుంయి కుంయిమని మూలుగుతూ, కుంటుకుంటూ వచ్చింది. ఊరపందిలా ఉండేది – ఎండు నక్కలా తయారయింది. నేను దాన్ని కూడా ప్రేమతో కౌగిలించుకుని బిస్కట్ అందించబోయాను. అది బిస్కట్ కేసి ఒక సారి ఆశగా చూసి, కళ్ల నీళ్లు పెట్టుకుని, మొహం పక్కకి తిప్పింది.

"అది బిస్కట్ తినలేదు. దవడ ఎముక విరిగిపోయింది. రెండు పక్కటెముకలు విరిగిపోయాయి – చెల్లెమ్మ సమయానికి చూసింది కాబట్టి ఇల్లాగైనా మనకు దక్కింది" దీనంగా అన్నారు పాపారావు.

"చెల్లెమ్మ ఎవరు?"

"నేనే" అంది ఝూన్సీ ఎంటరై.

ఝూన్సీ గొంతు వినిపించగానే టైగర్ ఉలిక్కిపడి, కుంటి కాలుతో ఎంత వేగంగా పరిగెట్టగలదో అంత వేగంగా పరిగెట్టి, సోఫా వెనుక నక్కింది.

పిల్లి-కుక్కల మధ్య ఛేజింగ్ సీను జరుగుతున్నప్పుడు ఝూన్సీ టెర్రేస్ మీద బట్టలు ఆరేస్తోందట. టైగర్ కిందకు దూకగానే ఝూన్సీ పరిగెట్టి పాపారావుగారికి చెప్పిందట. పాపారావుగారు దాన్ని వెంటనే హాస్పిటలుకు తీసుకువెళ్ళారు కాబట్టి బతికి బయట పడిందట.

నాలాగా పీడ విరగడైందనుకోకుండా ఝాన్సీ టైగర్ ప్రాణాలు రక్షించడం నాకెంతో ఆనందం కలిగించింది. నా గాంధీగిరి ప్రభావం తన మీద కూడా బాగా పడిందన్నమాట.

"అవునూ, టైగర్ నిన్ను చూసి అలా భయపడుతోందేవిటి?" అన్నాను, సోఫా వెనుక నక్కి ఝాన్సీకేసి భయం భయంగా చూస్తున్న టైగర్ కేసి చూస్తూ.

"నన్ను చూసి భయపడడవేమిటి? నా తలకాయ - నేనేవన్నా సింహాన్నా, పెద్దపులినా? దానికి ఏదో ఫోబియా పట్టుకున్నట్లుంది".

"ఏవిటోనండి, మనిషి కనిపిస్తే పులిలా దూకి మెడ పట్టుకునేది, అలాంటిది ఇలా మెంటలైపోయింది. నీడ చూస్తే బెదురుతోంది" పాపారావుగారి కళ్లల్లో నీళ్లు తిరగాయి.

"మీరు అతిగా ఆలోచించి ఆందోళన పడకండి. మీరూ మెంటలైపోవచ్చు" అని పాపారావుగారికి స్నేహపూర్వకమైన వార్నింగిచ్చి, అటువంటి విషాద సందర్భాలలో ఊరట కలిగించే నాకు తెలిసిన నాలుగు ముక్కలూ చెప్పాను.

"దేన్ని గురించి మీరు బాధపడుతున్నారు పాపారావుగారూ? టైగర్ కాళ్లు విరిగాయనా? కాళ్ళు విరిగింది టైగర్ దేహానికే కాని ఆత్మకు కాదు. దేహం అనశ్వరమైన ఆత్మకు చొక్కా లాంటిది. చొక్కాలు, లాగులు చిరిగిపోయాయని మనం బాధపడతామా, సంతోషంగా కొత్త చొక్కా వేసుకుంటాం గాని. టైగర్ ఆత్మ ఈ జన్మలో కుక్క చొక్కా తొడుక్కుంది. కుక్క చొక్కా పుణ్యం చేస్తే, మళ్లీ జన్మలో మీలా పోలీసు చొక్కా వేసుకుంటుంది. పోలీసు చొక్కా ఈ జన్మలో పాపం చేస్తే, వచ్చే జన్మలో కుక్క చొక్కా తొడుక్కుంటుంది."

అరటి పండు ఒలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఆత్మ జ్ఞానం సోదాహరణంగా వివరిస్తున్న నా కళ్లముందు హఠాత్తుగా కుక్క చొక్కా తొడుక్కుని, టైగర్‌లా కాళ్ళూ, ఒళ్ళూ విరగొట్టుకుని, నేలమీద పడి దీనంగా మూలుగుతున్న పాపారావుగారి రూపం ప్రత్యక్షమై ఉలిక్కిపడ్డాను. "అయ్యో, గన్ పాపారావు గారి వచ్చే జన్మ ఇంత హీనంగా ఉంటుందా?" అని బాధపడ్డాను.

నేను మాట్లాడుతున్నంతసేపూ పిచ్చి చూపులు చూస్తున్న పాపారావుగారికి, నేను మాటలు ఆపుచేసి, ఆయన ముందు జన్మగురించి మనసులో దిగులు పడుతుంటే నోరు మెదపడానికి అవకాశం దొరికింది. "నాకు తలనొప్పిగా ఉంది. ఇంక మీరు వెళ్ళిరండి" అన్నారు.

"అహం బ్రహ్మాస్మి - మీ తలా దేవుడిదే, తలనొప్పీ దేవుడిదే. ఆయన తల గురించి ఆయన వర్రీ అవాలి కాని మీరెందుకు బాధపడతారు?"

పాపారావుగారు మౌనంగా రెండు చేతులూ జోడించి తలుపు చూపించారు. నీరసంగా. నేను నమస్కరించి బయటకు నడిచాను.

"అమ్మో - ఎంత ఫిలాసఫీ మాట్లాడారు? చొక్కాలు, లాగులు అంటూ పోలీసు ఆత్మని అదరగొట్టేశారు" - ఝాన్సీ ఆశ్చర్యంగా అంది- "పన్నెండు వారాల బ్రహ్మచర్యంలోనే సన్యాసిరావుగారి జ్ఞాననాడి ఇంతగా వికసిస్తే, పన్నెండు సంవత్సరాలు బ్రహ్మచర్యం పాటిస్తే ఇంకేవైనా ఉందా? ముల్లోకాలూ తల్లడిల్లి, ఇంద్రుడి సింహాసనం తల్లకిందులై పోదూ? అప్పుడు మీ వ్రతభంగం చెయ్యడానికి ఇంద్రుడు రంభనో, ఊర్వశినో, త్రిషనో, శ్రియనో పంపించక తప్పదు. అమ్మో! ఎంత ఫిలాసఫీ మాట్లాడారు?"

"దుఃఖంలో ఉన్న మనిషికి వేదాంతం ఊరట కలిగిస్తుంది. పాపారావు గారి మనస్సు కుదుటపడేవరకూ రోజూ ఒక గంట గీతా రహస్యాలు, ఉపనిషత్సారం ఆయనకు వివరిస్తాను."

"రోజూ ఒక గంటా?"

"రోజూ ఒక గంట"

టైగర్ కాళ్లు విరిగి, పులి పాపారావుగారు పిల్లి అయిపోవడంతో నా సమస్య తీరిపోయింది. కాని నాకు కొంచెం అసంతృప్తిగా ఉంది. 'నిజంగా గాంధీగిరి వల్లనే టైగర్నీ, పాపారావుగారినీ మార్చగలిగానా' అన్న అనుమానం వచ్చింది. 'యాదృచ్ఛికంగా అల్లా జరిగింది కాని నువ్వు నిజాయితీగా సత్యాహింసల మార్గంలోనే నడిచావు నాయనా' అని గాంధీజీ ఊరడించినా నా అసంతృప్తి అలాగే ఉంది.

"ఇప్పుడెందుకీ వృథా ఆలోచనలు? కాగల కార్యం గంధర్వులు తీర్చారు కదా" వంకరగా నవ్వింది ఝాన్సీ. ఆ వంకర నవ్వు ఏదో దాస్తున్నట్టనిపించింది.

"ఏవిటి? అలా వంకరగా నవ్వుతున్నావు?"

"నా మొహం వంకరగా ఉందో, లేకపోతే మీకు మెల్లకన్నో, నా నవ్వు వంకరగా కనిపించి ఉంటుంది" మళ్ళీ వంకరగా నవ్వింది ఝాన్సీ.

నాకు అనుమానం వచ్చింది "అవునూ, టైగర్ నిన్ను చూసి గజగజ వణికి పోయిందేవిటి?"

"ఆడ భీముడు ఆడ యముడిలా కనిపించిందేమో?"

"వేళాకోళం కాదు, సీరియస్‌గా అడుగుతున్నాను. అసలేం జరిగింది?"

"నిజం చెప్పనా? అబద్ధం చెప్పనా?"

"నేను అసత్యం సహించలేను. నిజమే చెప్పు"

"టైగర్ నల్లపిల్లిని తరుముతూ టెర్రేస్ మీంచి దూకి కాళ్ళు విరగ్గొట్టుకున్న మాట అబద్ధం..." అంటూ మొదలు పెట్టింది ఝాన్సీ.

నేను టూరుకి వెళ్లాకా టైగర్, రాత్రీ పగలూ ఝాన్సీని బిస్కట్లకోసం వేధించేదట. పడకగది కిటికీ కింద కూర్చుని, ఇరవైనాలుగు గంటలూ మొరుగుతూ నిద్రపోనిచ్చేది కాదట. ఝాన్సీకి చికాకు వేసుకొచ్చి ఒకరోజు బిస్కట్లు చూపిస్తూ, టైగర్‌ని టెర్రేస్ మీదకు తీసుకుపోయిందట. అక్కడ పిట్టగోడమీద బిస్కెట్లు పెట్టిందట. టైగర్, ముందు కాళ్లు రెండూ పైకెత్తి పిట్టగోడమీద వేసి, బిస్కట్ అందుకోబోతుంటే...

"దాని వెనకకాళ్ళు పట్టుకుని, గాలిలో గిరగిర తిప్పి, కిందకు విసిరేశాను..." అంది ఝాన్సీ కూల్‌గా.

మహిషాసురమర్దినిలా టైగర్‌ని గాలిలో తిప్పి విసురుతున్న ఝాన్సీ కళ్ళముందు మెదిలి నాకు షాక్ తగిలినట్లయింది. గాంధీజీ ఒక క్షణం అవాక్కయ్యారు. మరుక్షణం తేరుకుని, "ఇది హింస. ఇది నా మార్గం కాదు" అన్నారు ఆవేశంగా.

"ఇది గూండాగిరి, గాంధీగిరి కాదు. ఈ గూండాగిరి నేను సహించను. ఇప్పుడే పాపారావుగారికి జరిగిందంతా చెబుతాను" అన్నాను నేనూ ఆవేశంగా.

"వెళ్లు నాయనా" గాంధీజీ అన్నారు. "శత్రువు ఎంత నియంతయైనను అతనికి రవంత హానియైనను కలుగకూడదన్నది నా సిద్ధాంతం. దోషాన్ని అంగీకరించడమే ప్రాయశ్చిత్తం. వెళ్ళు నాయనా..."

"నువ్వు చేసిన పాపానికి నేను ప్రాయశ్చిత్తం చేస్తాను" అంటూ లేచాను.

"శిష్ట రక్షణ, దుష్టశిక్షణ ఉత్తముల మార్గం అని లోకం అంటుంటే, నువ్వు శిష్ట శిక్షణకు, దుష్టరక్షణకు కంకణం కట్టుకున్నావన్న మాట. ఎంత గొప్పవాడివి మహాత్మా" అంది ఝాన్సీ.

"నువ్వు ఎలా అనుకున్నా సరే. నా దృష్టిలో సత్యమే అన్నింటికన్నా గొప్పది. సత్యం అంటే సాక్షాత్ పరబ్రహ్మమే. నేను సత్యశోధకుడిని..."

ఝాన్సీ నాకేసి జాలిగా చూస్తూ అంది. "పిచ్చి మహాత్మా..." గాంధీజీ ఉలిక్కిపడ్డారు. 'మిమ్మల్ని కాదు మహాత్మా, ఝాన్సీ నన్ను అంటోంది' అని గాంధీజీకి క్షమార్పణలు చెప్పాను.

"సత్యశోధకుడు సత్యాన్ని స్థలకాల పరిస్థితులలో, అన్ని కోణాలనుంచి దర్శించాలి కాని సత్యాహింసలు, శుష్క ఆదర్శాలు కాకూడదు...." ఝాన్సీ చెప్పసాగింది.

".... కురుక్షేత్రంలో ధర్మరాజంతటివాడు అసత్యం ఎందుకు పలకాల్సి వచ్చిందో తెలుసా? అసత్యం చెప్పి ద్రోణాచార్యులవారిని యుద్ధరంగం నుంచి తొలగించకపోతే ధర్మం ఓడిపోయి, అధర్మం గెలిచేది. ఈ సందర్భంలో సత్యం, ధర్మపరాజయానికీ, అధర్మ విజయానికీ దారితీసే వింత పరిస్థితి ఏర్పడింది. సత్యపాలనలో ఇటువంటి చిక్కులున్నాయి కనుకనే మన పెద్దలు, కొన్ని సందర్భాలలో అసత్యమాడినా దోషం లేదు అన్నారు. ఆరు నెలల్లో రోగి మరణం ఖాయం అని తెలిసిన డాక్టర్లు, ఎల్లప్పుడూ సత్యమునే పలుకవలెను అంటూ సత్యం చెప్పి రోగిని వెంటనే చంపెయ్యకూడదు కదా...."

నేను మహాత్ములకేసి చూశాను. ఆయన నిశ్చలంగా కూర్చుని వింటున్నారు.

"రాముడు ధనుర్బాణాలు తీసుకుని రావణాసురుడి డొక్క చీల్చేశాడు కాని లంకానగరం ముందు టెంటేసుకు కూర్చుని నిరాహార దీక్ష చెయ్యలేదు కదా..." ఝాన్సీ అంది.

".... సూదిమొన మోపినంత భూమి కూడా ఇవ్వనని దుర్యోధనుడు మొండికేస్తే శ్రీకృష్ణుడు యుద్ధం చేసి రాజ్యం గెలుచుకోమని అర్జునుడికి చెప్పాడు కాని సత్యాగ్రహం చెయ్యమనలేదు కదా! దేవుళ్ళే మంచి మాటలతో దుర్మార్గులని సన్మార్గంలోకి తీసుకు రాలేకపోతే మనుషులకెలా సాధ్యపడుతుంది? మంచి మాటలకు దెయ్యం దిగి రాకపోతే బెత్తం ఝుళిపించాల్సిందే..."

నేను ఆలోచనలో పడ్డాను. ఝాన్సీ అన్న దానిలో నిజం లేకపోలేదు అనిపించింది. గాంధీజీ నాలో చెలరేగుతున్న ఆలోచనలు గమనించారు.

"నాయనా - సత్యంతో నా ప్రయోగాలు పూర్ణత్వం పొందాయని కాని, నా ప్రయోగాల పరిణామాలే సరియైనవని కాని నేను ఎన్నడూ చెప్పలేదు. నా దృష్టిలో మాత్రం అవి సరియైనవి. ఈ జగత్తులో సత్యం తప్ప మరొకటి లేదు. ఈ సత్యం స్థూలంగా ఉండే వాక్సత్యం మాత్రమే కాదు. ఇది భావానికి సంబంధించిన సత్యం కూడా. పరమేశ్వరుడొకడే సత్యం. ఆ సత్య సాక్షాత్కారం కలుగనంతవరకూ -

ఎవరేమనుకున్నాసరే - నా అంతరాత్మ దేన్ని సత్యమని నమ్ముతుందో, ఆ కాల్పనిక సత్యాన్ని నేను అనుసరిస్తాను. ఇదే నా మార్గం..." అన్నారు గాంధీజీ.

నాకు ఏవీ పాలుపోక ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాను.

"ఏమిటి? పుస్తకం ఒళ్ళో పెట్టుకుని పెద్ద ఫిలాసఫర్లా శూన్యంలోకి చూస్తూ సీరియస్‌గా ఆలోచిస్తున్నారు?" ఝాన్సీ అడిగింది.

"ఏది సత్యం, ఏది అసత్యం, ఏది హింస, ఏది అహింస? గాంధీజీకి లోకం అర్థం కాలేదా లేక లోకానికి గాంధీజీ అర్థం కాలేదా? నాకేవీ అర్థం కావటంలేదు...".

"అంత సీరియస్ విషయాల గురించి ఎక్కువగా ఆలోచించకండి. మీ బుర్ర అసలే డెలికేట్ - టీవీ సీరియల్సును మించిన లోడు భరించలేదు. ఎక్కువ శ్రమ పెడితే, హీటెక్కి ఫ్యూజెగిరి పోగలదు. ఈ విషయాలన్నీ పెద్ద బుర్రలకి వదిలేద్దాం గాని ఇంతకీ మీ ప్రయోగాలన్నీ పూర్తయ్యాయా ఇంకా మిగిలాయా?" - ఝాన్సీ కళ్లల్లో ఓ కొంటె నవ్వు మెరిసింది - "ఏ ప్రయోగాలు చేస్తానన్నా నా ఫుల్ కోఆపరేష నుంటుంది..." అంది, 'ఏ ప్రయోగాలైనా' అన్న పదం సాగదీస్తూ.

"ఇదేదో డబల్ మీనింగ్ సినిమా డైలాగులాగుంది" అన్నాను అనుమానంగా.

"ఇందులో డబల్ మీనింగేం ఉంది? సరిగా అర్థం చేసుకుంటే సింగిల్ మీనింగే..." అంది ఈసారి 'సింగిల్ మీనింగే' అన్న పదం సాగదీస్తూ.

'ఈ సింగిల్ మీనింగులో, మళ్లీ డబల్ మీనింగు కనిపిస్తోంది..."

"రామరామ... రామ అంటే బూతు మాట లాగ ఉంది మీకు- అయ్యో పొయ్యి మీద పాలు మరుగుతున్నాయి - మర్చేపోయాను" అంటూ వంటింటివైపు నడిచింది ఝాన్సీ.

ఝాన్సీ అలా వేగంగా నడుస్తుంటే, ఆ నడుం ఊపు, జడ ఊపు, కలవరపాటుతో రెప్ప వెయ్యకుండా చూస్తున్న నన్ను గాంధీజీ హెచ్చరించారు- "నాయనా- బ్రహ్మచర్య వ్రతమే నన్ను సత్యాగ్రహ సంగ్రామ ప్రారంభానికి పూనుకునేలా చేసింది. బ్రహ్మచర్య మహిమ ఎల్లలు లేవు" - గాంధీజీ బ్రహ్మచర్య మహత్తును నాకు గుర్తుచేసి- "మనసులో అనేక వికారాలు కలుగుతూ ఉంటాయి. మనసును అదుపులో పెట్టాలంటే రామ కృప కావాలి, రామనామం జపించు..." అని సలహా ఇచ్చారు.

నేను కళ్ళుమూసుకుని రామ భజన చెయ్యసాగాను. "సంసార జలధీ, దాటించగలదీ రెండక్షరముల నామమే, జయ శ్రీరామ చంద్రుని నామమే..."

"ఏమిటి? కళ్ళు మూసుకుని ఏదో ధ్యానం చేస్తున్నారు?" ఝాన్సీ గొంతు వినిపించి కళ్లు తెరిచి, నోరు తెరిచాను. ఎదురుగా తెల్లచీర, తెల్ల జాకెట్టులో ఝాన్సీ. స్నానం చేసి వచ్చినట్లుంది. మంచులో కడిగిన మల్లెపువ్వులా మెరిసిపోతోంది. నాతో మాట్లాడుతూ, జడలో మల్లెపూలు పెట్టుకునే ప్రయత్నంలో రెండు చేతులూ పైకెత్తి వెనక్కు మడిచింది. ఆ దృశ్యం కంటపడటంతో నా మనసు వశం తప్పింది.

'ఈ పిల్ల ఇవ్వాళ నా కొంప ముంచడానికి కంకణం కట్టుకున్నట్లుంది' అని కంగారు పడుతూ, మళ్లీ కళ్ళు మూసుకుని రామనామం జపించడం మొదలు పెట్టాను.

"జయశ్రీ.... రామ చంద్రుడు... చంద్రుడు... వెన్నెల... ఝాన్సీ..."

తపోభంగమైంది.

"విశ్వామిత్రుడి ముందు మేనకలా, నువ్వలా ఫ్రంటు ప్రొఫైలూ, బేక్ ప్రొఫైలూ చూపించి రెచ్చగొట్టొద్దు" అన్నాను గట్టిగా.

"బావుంది? చేతులు కింద ఉంచి, జడలో పూలెలా పెట్టుకోను? పోనీ మీరు పెట్టండి" అంటూ ఝాన్సీ దండ నా చేతిలో పెట్టి వెనక్కు తిరిగి, నన్ను తగిలేలా నిలబడింది. అగ్గికి, పెట్రోలుకీ మధ్య దూరం అంతమయింది.

మంత్రించబడిన వాడిలా ఝాన్సీ జడలో పూలు పెట్టి, చెంపలు నిమిరి, చేతులు కొంచెం కిందికి జరిపి భుజాలు నొక్కి, ఇంకొంచెం కిందికి జరిపి, నడుం చుట్టూ బిగిస్తుంటే....

"నాయనా – నిగ్రహం కోల్పోతున్నావు" నిస్పృహగా అన్నారు గాంధీజీ.

నేను ఠక్కున చేతులు తీసేశాను కాని గెలుపు మేనకదే అయింది.

"మహాత్మా.... నన్ను .... క్షమించండి...." నేను రెండు చేతులూ జోడించి నమస్కరించాను, "తమరు ... ఇంక.... ఈ గదిలో ఉండడం... భావ్యం కాదు...".

(విపుల మాసపత్రిక, ఫిబ్రవరి, 2008)